

Karel en Elegast

Een fraai en waargebeurd verhaal
Zal ik u vertellen, luister ernaar!
Het was op een avond
Dat Karel ging slapen
In Ingelheim aan de Rijn
Al het land was van hem;
Hij was keizer en koning.
Hoor hier de wonderlijke waarheid!
Wat de koning daar overkwam
Weten de meesten nog wel.
In Ingeheim, alwaar hij lag,
Was hij van plan om de volgende dag
Zijn kroon te dragen en hof te houden
Om zijn aanzien te vergroten.
Toen de koning daar lag te slapen,
Riep een engel hem,
Zodat de koning wakker werd
Van de woorden die de engel sprak.
Hij zei: 'Sta op, edele man,
Doe snel uw kleren aan,
Pak uw wapens en ga stelen
- God, die koning is in de hemel,
Liet mij u dit bevelen -
Anders verliest u uw leven en uw eer.
Als u deze nacht niet gaat stelen,
Zal u iets slechts overkomen:
U zult erdoor sterven
En om het leven komen
Nog voordat de hofdag voorbij is.
Dus hoed u hiervoor:
Ga stelen, alstublieft.
Neem uw speer en uw schild,
Wapen u, neem uw paard
En wacht niet langer.
Dit hoorde de koning.
Hij vond het maar vreemd
- Want hij zag niemand -
En hij wist niet wat dit roepen te betekenen had.
Hij dacht dat hij het in zijn slaap gehoord had.
Daarom volgde hij de opdracht niet op.
De engel, die van God kwam,
Sprak de koning aan met boze toon:
'Sta op Karel, en ga stelen
- God liet mij u dit bevelen
En gebiedt het u met nadruk -
Anders zult u uw leven verliezen.'
Na deze woorden zweeg hij

En de koning riep: 'Arme ik,'
- Want hij was erg van streek -
'Wat betekent dit wonder?
Is het een kwade geest die mij lastigvalt
En mij dit wonder vertelt?
Ach, hemelse heer,
Waarom zou ik gaan
Stelen? Ik ben zo rijk.
Er is geen man ter wereld,
Geen koning of graaf,
Die zoveel bezittingen heeft als ik,
Of hij is een onderdaan van mij
En moet tot mijn dienst staan.
Mijn land is zo groot,
Men vindt nergens een land dat vergelijkbaar is.
Al het land is van mij
Van Keulen aan de Rijn
Tot aan Rome toe,
Zoals dat hoort bij een keizer.
Ik ben vorst en mijn vrouw is vorstin,
Van de Donau in het oosten
Tot de wilde zee in het westen.
En ik heb nog veel meer bezittingen:
Galicië en Spanje,
Dat ik eigenhandig heb verovered
En waar ik de heidenen verdreef
Zodat het land voor mij overbleef.
Waarom zou ik dan moeten
Stelen als een armzalige man.
Waarom geeft God mij deze opdracht?
Ik volg Zijn gebod alleen op
Als ik zeker weet dat Hij het gegeven heeft.
Het is moeilijk te geloven
Dat God mij te schande wil maken
Door mij te laten stelen.'
Terwijl hij daar lag te piekeren
Bleef hij maar malen en twijfelen
Tot hij een beetje moe werd
En zijn ogen dichtvielen.
Toen zei de Engel opnieuw:
'Als u Gods gebod niet opvolgt,
Heer koning, bent u niet slim:
Het zal u uw leven kosten.'
De engel van het paradijs
Zei: Koning, wees verstandig:
Ga stelen en word een dief.
Al heeft u er nu grote moeite mee,
Achteraf zult u er blij mee zijn.'
Na deze woorden vertrok de engel
En Karel sloeg een kruis

Vanwege het wonder dat hij had gehoord.
'Gods gebod, zijn woorden
Wil ik niet negeren.
Ik zal dief worden, al is het een schande,
Al word ik ervoor opgehangen.
Toch had ik liever gehad
Dat God mij alles afnam
Wat ik van hem te leen heb,
Zowel mijn burcht als mijn land,
Met uitzondering van mijn wapenuitrustig
Zodat ik mij in leven moet houden
Met mijn schild en speer
Als iemand die niets heeft
En een onzeker bestaan leidt.
Dat heb ik liever
Dan dat ik geen keuze heb
En erop uit moet gaan om te stelen
Zonder aarzelen.
Gaan stelen of God boos maken:
Ik hoop dat Hij me nu wil helpen.
Ik zou willen dat ik de hoofdburcht al uit was
Zonder gerucht en geluid,
Ik heb er zeven prachtige burchten voor over
Die gebouwd zijn aan de Rijn.
Hoe moet ik deze schande verklaren
Aan de ridders en heren
Die hier liggen in deze hoofdburcht?
Hoe moet ik uitleggen
Dat ik in deze duistere nacht,
In mijn eentje, zonder hulp,
Ga rijden in een land
Dat vreemd en onbekend voor mij is?'
Na deze woorden maakte koning Karel
Zich gereed en trok
Zijn dure kleding aan op een manier
Die past bij iemand die wil gaan stelen.
Het was altijd de gewoonte,
Dat men zijn wapens legde
Bij het bed waar hij lag.
Het waren de beste die iemand ooit zag.
Toen hij eenmaal bewapend was,
Liep hij door het paleis.
Er was geen slot of deur
Of poort die hem tegenhield,
Het was alsof ze al voor hem opengedaan waren;
Hij kon gaan waar hij wilde.
Er was niemand die hem zag,
Want al het volk lag
In een diepe slaap, zoals God het wilde.
Dat deed Hij allemaal om Karel te beschermen;

Hij was bereid om hem te helpen.
Toen hij de brug van de burcht overging,
Ging de koning voorzichtig
Naar de stal, omdat hij wist dat daar
Zijn paard stond.
Zonder langer te wachten
Zadelde en besteeg hij
Het paard, dat mag je geloven.
Toen hij naar de poort reed,
Zag hij daar
Dat de wachter en de portier
Niet doorhadden dat hun heer
Dicht bij hen was met zijn schild.
Zij sliepen vast, zoals God het wilde.
De koning steeg af en opende
De poort, die nog dicht was,
En leidde zijn paard naar buiten
Zonder gerucht of geluid.
Toen koning Karel weer
In het zadel zat, zei hij:
'God, ik geloof oprecht
Dat U kwam op aarde
En zowel Zoon als Vader werd
Om ons allemaal te verlossen
Van de zondeval van Adam
Die gevolgen had voor zijn nageslacht.
U liet U aan het kruis slaan
Toen de joden U hadden gevangen.
Ze staken U met een speer,
Ze sloegen U voor de lol.
Deze bittere dood
Onderging U, Heer, voor ons.
Ik geloof ook oprecht
Dat U, Heer, Lazarus,
Die in zijn graf lag,
Opwekte, Heer, uit de dood.
En van steen maakte u brood
En van water wijn.
Daarom hoop ik dat u mij wil begeleiden
In deze duistere nacht
En mij Uw kracht wil laten zien,
Genadige God en vader;
Ik geef me helemaal over aan U.
Hij dacht diep na om te bedenken
Waar hij het beste naartoe zou kunnen gaan
Om met stelen te beginnen.
Toen reed Karel, de edele man,
Een bos in
Dat niet ver weg lag.
Toen hij daar reed,

Scheen de maan helder,
De sterren fonkelden aan de hemel;
Het was een heldere nacht.

Toen peinsde de koning:

'Het was mijn gewoonte om in de eerste plaats
Dieven, die mensen met list en bedrog
Beroven van hun spullen,
Te vervolgen waar ik ze kon vinden.
Nu heb ik waardering
Voor de mensen die dit onzekere bestaan leiden.
Ze weten wel dat zij hun leven
En spullen kwijtraken, als men ze vangt.
Men hangt ze op of onthoofden ze
Of sterven een nog ergere dood.
Hun angst is dikwijls groot.
Het zal mij nooit meer gebeuren,
Dat ik iemand vanwege een kleinigheid
Ter dood veroordeel zo lang als ik leef.
Ik heb Elegast om een kleinigheid
Verdreven uit mijn land.
Hij moet nu vaak zijn leven wagen
Om te kunnen overleven.
Ik vermoed dat hij veel zorgen heeft:
Hij heeft geen land en geen leengoed,
Of iets anders
Dan wat hij met stelen kan verkrijgen;
Daarmee moet hij zich in leven houden.
Ik nam het landgoed af waarvan hij heer was,
- Daar heb ik nu spijt van -
Zowel zijn burcht als zijn land.
Dat was erg onverstandig van mij,
Want hij had in zijn gevolg
Veel ridders en schildknapen
Die in zijn dienst waren.
Die heb ik beroofd
Van zowel hun land als hun bezittingen.
Nu moeten ze hem in zijn armoede volgen.
Ik laat ze nergens met rust;
Degenen die hun onderdak boden, ontnam ik
Zowel hun burcht als leengoed.
Hij kan nergens heen,
Hij moet zich schuilhouden
In de wildernis en de bossen,
En hij moet zonder hulp stelen
Om iedereen in leven te houden.
Maar zoveel is zeker:
Hij besteelt geen arme mensen
Die van hun arbeid moeten rondkomen.
Wat een pelgrim of een koopman heeft,
Mag hij houden.

Maar verder is niemand veilig.
Bisschoppen en kanunniken,
Abten en monniken,
Dekens en pastoors,
Als hij ze te pakken krijgt,
Of ze kruisen zijn pad,
Hij neemt hun muilezels en paarden.
Hij stoot ze uit het zadel
Waardoor ze op de grond vallen
En neemt met geweld
Alles wat ze bij zich hebben:
Zilver, kleden en kostbaar aardewerk.
En zo jaagt hij rond
Waar de rijke mensen zijn.
Hij neemt onmiddellijk hun schat,
Zowel het zilver als het goud.
Hij is bijzonder listig;
Niemand kan hem gevangen nemen.
Toch hebben al veel
Sterke mannen het geprobeerd.
Ik zou willen dat ik deze nacht
Zijn gezelschap mocht zijn.
Ach, Here God, help mij hierbij!
Na deze woorden reed hij verder,
De koning, en hij merkte op
Hoe een ridder kwam aangereden
Op dezelfde manier
Als iemand die onopgemerkt wil blijven:
Met zwarte wapens.
Zwart was zijn helm en schild
Die hij voor zijn borst hield;
Zijn maliënkolder was fantastisch;
Zwart was de wapenrok die hij eroverheen droeg;
Zwart was het paard waar hij op zat;
Hij reed niet over een pad,
Maar dwars door het woud.
Toen de koning hem tegemoet reed,
Sloeg hij een kruis en was bang
En dacht dat het de duivel was,
Omdat hij helemaal zwart was.
Hij bad tot de machtige God.
Hij dacht bij zichzelf:
'Of het nu goed of slecht afloopt,
Ik zal voor hem niet op de vlucht slaan;
Ik zal het gevaar te boven komen.
Natuurlijk weet ik wel
Dat dit de duivel is en niemand anders.
Want als hij bij God hoorde,
Zou hij niet zo zwart zijn geweest.
Alles is zwart, paard en man,

En alles wat ik kan zien.
Ik bid God, dat Hij ervoor waakt,
- Ik ben bang dat mij onheil te wachten staat -
Dat deze verschijning mij niet schaadt.'
En terwijl hij dichterbij kwam
Sloeg hij een kruis en was bang
En dacht dat het de duivel was.
Ondertussen merkte de zwarte ridder
Dat de koning hem tegemoet reed.
Toen dacht hij bij zichzelf:
'Deze man is hier verdwaald
En is de weg kwijt.
Dat zie ik zo aan hem.
Hij zal zijn wapens achter moeten laten,
Die de beste lijken te zijn
Die ik in zeven jaar heb gezien.
Ze schitteren als de dag
Door kostbare edelstenen en goud.
Wat komt hij doen in het bos?
Het is geen arme man
Die zulke wapens draagt
En zo'n paard berijdt,
Zo sterk en mooi.
Toen ze bij elkaar aankwamen,
Passeerden zij zonder te groeten.
Ze bekeken elkaar wel,
Maar ze zeiden niets.
Toen hij die het zwarte paard bereed
De koning was gepasseerd,
Hield hij stil en dacht
Wie die ander zijn kon.
'Omdat hij mij passeert
Zonder een woord te zeggen
En zonder mij te groeten
Toen hij mij ontmoette,
Vermoed ik dat hij kwade bedoelingen heeft.
Als ik zou merken
Dat hij kwam om te bespioneren,
Dat hij mij of de mijnen
In de problemen wilde brengen
Bij de koning, die ik vrees,
Hij zou er niet zonder kleerscheuren van afkomen.
Waarom zou hij zoeken
Achter bossen en struiken
Als hij niet op jacht was naar mij?
Bij de Heer die mij schiep:
Hij zal vannacht niet aan mij ontkomen.
Ik zal hem op de proef stellen;
Ik wil hem spreken en kennen.
Wie hij ook is, ik zal hem

Zijn paard en zijn wapenuitrusting afnemen
En hem op een schandelijke manier naar huis sturen.
Het is dom dat hij hier is gekomen.’
Meteen liet hij zijn paard omkeren
En achtervolgde de koning.
Toen hij hem inhaalde,
Riep hij luid: ‘Ridder, wacht!
Waar rijdt u naartoe?
Ik wil weten wat u zoekt,
Waarop u jaagt en wat u wilt,
Voordat u verder rijdt.
Al bent u nog zo stoer
En zuinig met woorden,
Het is het beste als u het mij vertelt.
Ik wil weten, wie u bent
En waar u op dit moment naar op weg bent
En hoe uw vader heet.
Ik laat u anders niet gaan.’
Toen antwoordde de koning:
‘Gij vraagt mij zoveel,
Maar ik wil u niet antwoorden.
Ik heb heb liever dat wij vechten,
Dan dat ik u het vertel onder dwang.
Ik ben te oud
Om me door iemand te laten dwingen
Tot dingen die ik niet wil
Vertellen, tenzij ik het zelf zou willen.
Of het nu goed of slecht afloopt,
Wij zullen de strijd tussen ons
Nu beslechten en beslissen.’
Het schild van de koning was afgedekt.
Hij wilde het niet open en bloot dragen
Vanwege het wapenteken dat erop staat.
Hij wilde niet dat mensen zouden weten
Dat hij de koning is.
Na deze woorden keerden ze
Hun sterke en snelle paarden.
Ze waren beiden goed bewapend:
Hun speren waren sterk.
Ze reden op elkaar in op een open plek
Met zoveel strijdlust bij beiden
Dat de paarden door hun benen zakten.
Dapper pakten ze hun zwaarden,
Zoals dat bij zo’n gevecht hoort.
Zo vochten zo lang,
Dat men in dezelfde tijd een mijl zou kunnen lopen.
Zijn zwaard was zo sterk en snel
En zijn vechtkunsten waren zo fel,
Dat de koning er bang van werd
En dacht dat hij met de duivel te maken had.

Hij sloeg zo hard op het schild van de zwarte,
Dat hij manmoedig voor zich hield,
Dat het in twee stukken vloog
Alsof het een lindenblad was.
De zwarte sloeg de koning terug.
De zwaarden gingen op en neer,
Op de helm, op de maliën
Waarvan er velen braken.
Overal op de wapenrok
Drong bloed door
De maliën vanwege de gewonde huid.
De slagen maakten veel herrie.
De splinters spatten van de schilden,
Op de helmen op hun hoofd verschenen deuken,
Kerven en scheuren;
Zo scherp waren de klingen van de zwaarden.

De koning dacht bij zichzelf:

‘Hij is goed met zijn wapens.
Als ik mijn naam moet zeggen,
Moet ik mij eeuwig schamen;
Ik zou mijn eer voor altijd kwijtraken.’
Toen sloeg hij zo hard
Op de zwarte die voor hem stond,
Dat hij hem bijna had geveld
En van zijn paard liet tuimelen.
Tussen hen beiden was het bepaald geen vrede
En de zwarte sloeg de koning.
En hij sloeg zo hard
Op de helm, dat hij boog
En het zwaard in twee stukken vloog;
Zo vreselijk was die slag.
Toen de zwarte zag
Dat hij zijn zwaard had verloren;
‘Het is een schande, dat ik ooit ben geboren,’
Dacht hij bij zichzelf,
‘Waarom zou ik nog leven?
Ik heb nooit geluk gehad,
En ik zal het ook nooit meer krijgen.
Waar moet ik mij mee verdedigen?
Mijn leven is nog geen twee peren waard,
Want ik sta hier met lege handen.’
Maar de koning vond het oneervol
Om iemand te slaan die niet terugvocht.
Toen hij het zwaard in twee stukken
Op het veld zag liggen,
Dacht hij: ‘Het is oneerlijk
Om iemand te slaan of te verwonden
Die zich niet kan verweren.’
Zij vroegen zich beiden af
Wie de ander kon zijn.

‘Bij de Heer die mij geschapen heeft,’
Zei Karel, de koning,
‘Als u mij niet zegt,
Heer ridder, wat ik u vraag,
Heeft uw laatste uur geslagen:
Hoe heet u en wie bent u?
Laten we onze strijd beëindigen.
Ik wil eervol passeren,
En ik zal u laten gaan,
Als ik uw naam weet.’
De zwarte zei: ‘Ik zal dat doen,
Indien u mij laat weten
Waarom u
Hier ’s nachts komt
En voor wie u op de vlucht bent.’
Toen zei Karel, de edele man,
‘Zegt u het mij eerst, dan zeg ik u
Wat ik hier zoek en najaag.
Ik durf overdag niet te rijden:
Het is niet zonder reden,
Dat u mij hier gewapend ziet.
Ik zal u zeggen waarom,
Als u mij uw naam zegt.’
‘Wees hier zeker van,
Heer, ik heet Elegast.’
De ridder zei het meteen.
‘Het is mij niet best vergaan.
Ik heb bezittingen en land verloren
Die ik voorheen had
Door tegenspoed, zoals dat bij velen gebeurt.
Ik zou u wel alles willen vertellen
Over hoe het zo met mij heeft kunnen lopen,
Maar voor ik het hele verhaal zal kunnen vertellen
Zult u het te lang vinden.
Ik heb zo weinig geluk.’
Toen de koning dit hoorde,
Was hij blijer dan wanneer
Alles wat op de Rijn vervoerd wordt
Van hem zou zijn geweest.
Hij zei: ‘Ridder, neem mij niet kwalijk,
U hebt mij uw naam gezegd,
Zeg mij nu waar u van leeft.
Bij al wat God liefheeft
En bovenal bij hemzelf:
Van mij hebt u niets te vrezen.
Ik zal u zoveel vertellen,
Als u het vriendelijk vraagt
En zonder kwade bedoelingen.’
‘Wees hier zeker van,
Heer,’ antwoordde Elegast,

'Ik zal er niet om liegen:
Om te blijven leven, moet ik stelen.
Maar zoveel is zeker:
Ik besteel geen arme mensen
Die van hun arbeid moeten rondkomen.
Wat een pelgrim of een koopman heeft,
Mag hij houden.
Maar verder is niemand veilig.
Vanaf het moment
Dat ik mijn bezittingen heb verloren
Waar ik van leefde,
En koning Karel mij had verdreven
Uit mijn land,
- Ik zal het vertellen, ook al schaam ik me ervoor -
Heb ik mij teruggetrokken
In de wildernis en de bossen.
Waar wij met z'n twaalven van leven,
Dat moeten de rijken ons geven:
Bisschoppen en kanunniken,
Abten en Monniken,
Dekens en pastoors.
Daar waar ik kan,
Neem ik ze hun spullen af.
Geen kist is sterk genoeg.
Als ik weet dat er iets van waarde in zit,
Dan zorg ik ervoor dat ik
En mijn metgezellen het krijgen.
Wat kan ik nog meer vertellen?
Ik ken veel listen.
Mijn gezellen zijn in het woud,
En ik ging op zoek naar avontuur,
Maar ik vond tegenspoed,
Want ik heb mijn zwaard verloren.
Ik zou niets liever willen
Dan dat het weer heel was.
En ik heb ook genoeg klappen gehad,
Meer dan ik ooit kreeg
Op één nacht van één man.
Zeg me nu, ridder, hoe u heet
En wie uw vijand is.
Is hij zo machtig
Dat u 's nachts moet rijden?
Bent u niet opgewassen tegen
Degenen die u haten?
U bent zo goed met uw wapens.'
De koning dacht bij zichzelf:
'God heeft mijn bede verhoord;
Ik hoop dat hij me verder wil helpen.
Dit is de man waarvan ik wenste,
Boven ieder ander die leeft op aarde,

Dat hij vannacht bij me zou zijn.
God heeft me tot hier gebracht.
Nu moet ik noodgedwongen liegen.'
'Bij de Heer die mij geschapen heeft,'
Sprak de koning tot Elegast,
'Bij mij bent u veilig
En hebt u vrede, trouwe vriend.
Ik zal u over mij vertellen:
- Wat heb je eraan om iets voor vrienden te verzwijgen? -
Ik heb zoveel gestolen,
Dat als ik met de helft betrapt zou worden,
Men mij nog niet zou laten gaan
Voor mijn gewicht in rood goud.
Maar ik deed het uit nood;
Nood breekt wet.'
'Zeg mij nu, ridder, wie u bent!'
'Ik zal u mijn naam zeggen
Als u het wil en het u belieft.
Ik heet Adelbrecht.
Ik steel vooral
Uit kerken en kloosters
En uit alle Godshuizen.
Ik steel van alles;
En ik laat niemand met rust.
Of ze rijk zijn of arm,
Ik let niet op hun gekerm.
En zelfs als ik een arme man zie
Waar ik iets aan kan verdienen,
Dan neem ik hem liever zijn bezittingen af
Dan dat ik hem die van mij gaf.
Zo hou ik mezelf in leven.
En ik heb op de loer gelegen,
Omdat ik ergens een schat weet te liggen.
Die schat zou ik buit kunnen maken.
Als ik een goede hulp had,
Had ik nog voor morgenvroeg
Zoveel als ik wil
En mijn paard dragen kan.
De schat is op een onrechtmatige manier verkregen:
God zou het ons niet kwalijk nemen
Als wij er een deel van zouden nemen.
De schat ligt in een kasteel
Dat ik goed ken.
Al pakten wij vijfhonderd pond,
De eigenaar zou er niets van merken
Als wij het opmaakten.
Laten we vannacht samenwerken.
Alles wat wij buit kunnen maken
Tot de dageraad,
Zal ik delen en dan mag u kiezen.

Wie daar niet aan meedoet, is gek!’

Elegast zei: ‘Waar ligt die schat,
Beste gezelschap, zeg me dat,
Op welke plek?
Als ik met u meega,
Wil ik het weten,
Voordat ik ook maar een stap zet.’

Toen zei Karel, de edele man:

‘Dan zal ik het u vertellen.

De koning heeft zo’n grote schat
Dat hij er nauwelijks last van heeft
Als wij er wat van nemen.’

Toen de koning zei

Dat hij zichzelf wilde bestelen,
Protesteerde Elegast.

Hij zei: ‘Dat God dat moge verbieden!

Hij mag doodvallen die mij adviseert

Dat ik de koning schade zal berokkenen.

Al heeft hij mij door valse beschuldigingen

Mijn bezittingen ontnomen en verdreven,

Ik zal voor hem mijn hele leven

Een zo goed mogelijke vriend zijn.

Ik zal hem vannacht geen schade berokkenen,

Want hij is de wetmatige heer.

Als ik hem geen eer bewijs,

Mag ik me schamen voor God.

Hiertoe zal ik me niet over laten halen.

Toen de koning dit hoorde,

Was hij blij van binnen,

Omdat Elegast, de dief,

Hem zijn bezittingen gunde en liefhad.

Hij bedacht dat, indien hij terug mocht keren

Met behoud van zijn eer,

Hij hem zoveel bezittingen zou geven,

Dat hij de rest van zijn levensdagen eervol kan slijten

Zonder te stelen of te roven.

Hier mag je zeker van zijn.

Na deze gedachten, waar hij bij stilstond,

Vroeg hij Elegast,

Of hij hen naar een plek wilde leiden

Waar bezittingen zijn die ze samen

Buit konden maken deze nacht.

Hij zou al zijn kracht

En behendigheid inzetten

Als hij met hem mee mocht.

Elegast zei: Ja, graag.

Maar ik weet niet of je serieus bent.

Bij Eggeric van Eggermonde,

Die getrouwd is met de zus van de koning,

Kunnen we zonder schuldgevoel gaan stelen.

Het is een schande dat hij leeft!
Hij heeft menigeen verraden
En schade berokkend.
Bovendien wil hij zijn heer
Van het leven en de eer beroven
Als hij zijn zin krijgt;
Dat heb ik gehoord.
Toch heeft hij van de koning
Veel mooie dingen,
Zoals een burcht en leengoed.
Zelfs als hij niets anders had,
Zou hij er nog weinig last van hebben
Als wij wat van zijn spullen nemen.
Daar zullen we naartoe gaan, als u het wil.’
De koning was even stil en dacht na.
Nu de zaken er zo voor stonden,
Was het wel een goed idee om daar te gaan stelen.
En al zou zijn zus hem gevangen nemen,
Zij zou hem nooit op laten hangen.
Dus kwamen ze overeen
Om daarheen te gaan om samen
De schat van Eggeric te stelen.
De koning bleef koelbloedig.
Zij kwamen langs een veld
Waarop mooie paarden stonden.
Daar stond een ploeg.
De koning steeg af,
Terwijl Elegast doorreed
Op de weg die ze hadden gekozen.
De koning pakte een ploegijzer
Die aan de ploeg bevestigd was.
Hij dacht bij zichzelf:
‘Dit past goed bij dit werk.
Als je wil inbreken in een burcht,
Dan moet je er wel voor zorgen
Dat je de benodigde spullen hebt.’
Hij steeg snel weer op
En gaf zijn paard de sporen
Om Elegast te volgen
Die al een stukje vooruit reed.
Luister goed naar wat er toen gebeurde!
Toen zij voor de vesting kwamen,
Die de mooiste en beste was
Die aan de Rijn stond,
Sprak Elegast: ‘Hier wil ik zijn.
Kijk,’ zei hij, ‘Adelbrecht,
Wat denkt u dat we het beste kunnen doen?
Ik wil graag volgens uw plan aan het werk gaan,
Want ik zou het erg vinden, dat als u iets slechts overkomt,
Dat men zou zeggen:

'Het kwam allemaal door deze man'.
De koning antwoordde hierop:
'Ik ben nog nooit in deze hoofdburcht
Of in deze voorburcht geweest, voor zover ik weet.
Daarom is het geen goed plan
Om mij naar binnen te laten gaan;
U zult het zelf moeten doen.'
Elegast zei: 'Ik vind het prima.
Ik zal snel genoeg merken
Of u een behendige dief bent.
Laten we zo snel mogelijk
Een gat maken in de muur,
Waar we door kunnen kruipen.'
Dat vonden ze beiden een goed idee.
Zij bonden hun paarden vast
En gingen geruisloos naar de muur.
Elegast pakte een breekijzer tevoorschijn
Waarmee hij in de muur zou hakken.
Toen pakte de koning
Het ijzer van de ploeg.
Daarom moest Elegast lachen
En vroeg waar hij het laten maken:
'Als we bij het huis van de meestermid komen,
Laat ik me er ook zo een maken.
Zo'n stuk gereedschap
Dat bedoeld is om door muren te breken
Heb ik nog nooit gezien.'
De koning zei: 'Dat kan wel kloppen.
Ik ben aangekomen via de Rijn
- Dat is drie dagen geleden -
Om mijn buit te vervoeren.
Daar moest ik mijn ijzer achterlaten.
Het viel op straat
Toen ik werd achtervolgd.
Ik durfde vanwege de schande niet om te keren.
Zo ben ik mijn ijzer kwijtgeraakt.
En dit heb ik bij het maanlicht
Van een ploeg afgehaald.'
Elegast zei: 'Het is goed genoeg,
Laten we haast maken.
Maar laat hierna een andere maken.'
Ze zwegen en maakten het gat.
Elegast was duidelijk
Handiger in dit werk
Dan koning Karel.
Al was hij groot en sterk,
Hier was hij niet goed in.
Toen zij met het gat
De andere kant van de muur bereikten
En erin wilden gaan,

Zei Elegast: 'Wacht hier buiten
Om te ontvangen wat ik u zal brengen.'
Hij had liever niet
Dat de koning naar binnen ging;
Hij was te bang dat het mis zou gaan.
Hij leek hem geen behendige dief.
Toch wilde hij lief en leed
En de buit met hem delen.
De koning bleef buiten, Elegast ging naar binnen.
Elegast kende toverkunst,
Die had hij al vaak toegepast,
Die goedaardig was.
Hij nam een kruid uit een zakje
En deed dat in zijn mond.
Iemand die dat deed, kon verstaan
Wat hanen kraaien en honden blaffen.
Op dat moment begreep hij
Van een haan en een hond
Die in hun eigen taal spraken,
Dat de koning buiten het hof stond.
Elegast zei: 'Hoe kan dit?
Moet de koning nou net hier zijn?
Ik ben bang dat mij iets slechts gaat overkomen!
Volgens mij ben ik verraden,
Of verleid door een boze geest.
Elegast ging terug naar de plek
Waar hij de koning had achtergelaten
En vertelde hem wat hij had verstaan,
Als hij zich niet vergiste,
Van zowel de haan als de hond
Die hem in hun taal hadden laten weten
Dat de koning hier was.
Maar hij had geen idee hoe dichtbij!
Toen zei Karel, de edele man:
Wie heeft u dat gezegd dan?
Wat heeft de koning hier te zoeken?
Als u een haan gelooft,
Of het blaffen van een hond,
Dan bent u geen goed christen.
Ik denk dat u mij verzinsels vertelt!
Wat heeft u eraan om mij te pesten?
U bent geen goed christen.
'Luister zelf,' zei Elegast.
Hij stak de koning het kruid in de mond
Terwijl hij daar voor hem stond
En zei: Nu zult u verstaan
Wat ik net ook verstond.'
Opnieuw kraaide de haan en zei,
Zoals hij daarvoor ook deed,
Dat de koning er was.

Elegast zei: 'Luister,
Gezel, naar wat de haan kraait.
Ik mag hangen
Als de koning hier niet is.'
Toen zei Karel: 'Schaamt u,
Vriend, bent u bang?
Ik dacht dat u dapperder was.
Doe wat u gezegd hebt en ga naar binnen,
Straks worden we nog betrappt.
Elegast zei: 'Ik zal beginnen
En u laten zien wat er allemaal te halen valt.'
Elegast vroeg zijn kruid weer terug.
De koning zocht boven en onder,
Achter en voor in zijn mond,
Maar hij was het kwijt;
Hij kon het niet vinden.
De koning zei: 'Wat overkomt me?
Ik ben bang dat ik mijn kruid ben verloren
Dat ik net nog
Tussen mijn tanden hield.
Wat vervelend, daar baal ik van!
Opnieuw lachte Elegast
En zei: 'Bent u echt een dief?
Hoe kan het dat men u niet gevangen neemt
Elke keer dat u uit stelen gaat?
Dat u nog leeft, is een groot wonder,
Dat u niet allang dood bent.
'Vriend,' zei hij openlijk,
'Ik heb uw kruid gestolen.
U heeft van stelen totaal geen verstand!'
De koning dacht: 'Je hebt gelijk.'
Daarop zwegen zij.
Hij vroeg God opnieuw
Om hem te beschermen.
Hij maakte zich nogal zorgen;
Maar met behulp van toverkunst
Zorgde hij ervoor
Dat iedereen in de hoofdburcht sliep.
Hij opende vervolgens
Sloten die men met sleutels sloot,
Of ze nou groot waren of klein.
Hij bereikte de schat
Zonder dat iemand het hoorde of zag.
Hij haalde en pakte
Zoveel als hij maar wilde.
Toen wilde Karel vertrekken.
Maar Elegast vroeg hem te blijven:
Hij wilde teruggaan voor een zadel
Dat in de kamer stond
Waar Eggeric en zijn vrouw sliepen,

Het mooiste dat iemand ooit heeft gezien.
Geen levende ziel is in staat om te vertellen
Hoe mooi het zadel is.
En ook de borstriem
Is niet genoeg te prijzen:
Daaraan hangen honderd gouden bellen
Die allemaal van rood goud zijn
En die klingelen als Eggeric rijdt.
'Vriend, wees zo goed om te wachten.
Ik zal dat zadel van hem stelen,
Al kost het me mijn kop.'
Dat vond de koning niet prettig.
Hij had dat zadel en de winst
Liever niet gehad,
Maar Elegast was er alweer ingekropen.
Toen Elegast bij het zadel was
Waar ik het net al over had,
Wilde hij het wegdragen,
Maar de bellen die eraan hingen
Maakten zoveel lawaai
Dat Eggeric erdoor ontwaakte
Uit zijn slaap en zei:
'Wie zit daar aan mijn zadel?'
Hij wilde zijn zwaard trekken,
Maar zijn vrouw hield hem tegen,
Ze vroeg hem
Waar hij last van had;
Waren er kwade geesten die hem wilden verleiden?
Ze nam het zwaard met schede en al
En zei: 'Hier kan toch absoluut
Niemand binnenkomen.
Er is iets anders wat u kwelt.'
Ze smeekte en zeurde, omdat ze wilde
Dat hij haar zou vertellen wat hem bezighield;
Waardoor hij al
Drie nachten niet sliep,
Zoals ze al had gemerkt,
En drie dagen niet at.
Dit begon ze hem te vragen.
Vrouwen hebben vele listen,
Of ze jong of oud zijn.
Ze drong net zo lang bij hem aan
Tot hij haar vertelde
Dat hij gezworen had de koning te doden
En dat zijn handlangers
Binnenkort zouden arriveren.
Hij noemde hun namen,
Hoe ze heetten, wie degenen waren
Die de koning kwaad wilden doen.
Dit hoorde Elegast

En hij hield zijn hart vast.
Hij was van plan om deze misdaad,
En valse moord bekend te maken.
Toen de vrouw dit hoorde,
Antwoordde ze daarna
Met de woorden: 'Ik had liever
Dat men u ophing,
Dan dat ik dat toe zou staan!'
Eggeric sloeg de vrouw onmiddellijk
Op haar neus en mond,
Dat het bloed meteen
Uit haar neus en mond begon te lopen.
Ze kwam overeind en boog
Zich over de rand van het bed.
Elegast was erbij en zag het
En kroop er zachtjes naartoe.
In zijn rechterhandschoen
Ving hij het bloed van de vrouw,
Omdat hij het wilde laten zien
Aan degene die de koning zou inlichten,
Opdat die zich erop voor kan bereiden.
Toen zei Elegast een spreuk
Waarmee hij Eggeric
En zijn vrouw in slaap bracht.
Hij zei de spreuk nauwkeurig
Zodat beiden zeer vast sliepen.
Toen ontnam Elegast hem
Zijn zadel en zijn zwaard
Dat hij liefhad en waardeerde
En maakte dat hij kwam
Buiten het hof bij zijn paard
En de koning die chagrijnig was.
Nog niet om alle bezittingen die Elegast bracht
Had hij er langer willen staan,
Als hij het had mogen bepalen,
Zo erg was hij ontstemd.
Hij vroeg waar hij zo lang was gebleven.
Elegast zei: 'Ik kan er niets aan doen.
Bij alles wat God leven heeft gegeven,
Het is een wonder dat mijn hart niet breekt
Van het verdriet dat erin woedt.
Blijkbaar is er geen verdriet of pijn
Dat het ooit zal laten breken;
Daar kan ik nu wel zeker van zijn.
Het heeft zoveel verdriet.
Gezel,' zei hij, 'geloof
Wat ik u nu zal zeggen.
Hou dit vast! Ik zal
Eggeric zijn hoofd eraf slaan
Of hem doden met een mes,

Terwijl hij naast zijn vrouw ligt.
Nog niet om al het goud
Van de wereld zal ik het laten;
Ik keer meteen weer terug.
Toen vroeg de koning hem met klem
Om hem te vertellen waardoor
Hij zo van streek was geraakt:
'Ben je niet gezond,
En heb je wel honderd pond
En het zadel waar je voor ging?'
'Ai heer, het is iets anders
Wat mijn hart raakt
En mijn bedroefde gemoed verteert:
Ik ben mijn heer verloren!
Ik had er alle vertrouwen in
Dat ik mijn leengoed terug zou krijgen
En mijn armoede zou overwinnen;
Maar mijn heer zal morgenvroeg sterven.
Ik zal u zeggen hoe:
Eggeric heeft gezworen om hem te doden.'
Toen wist Karel wel zeker,
Dat God hem opdracht gaf om te stelen
Om hem te behoeden voor de dood.
Hij dankte nederig
God van het hemelrijk.
Toen antwoordde de koning meteen:
'Hoe denkt u te ontsnappen,
Als u hem steekt met een mes
Terwijl hij bij zijn vrouw ligt?
Het hof zal in rep en roer raken.
U hebt meer nodig dan geluk,
Anders zal u het snel moeten bekopen
En heeft u uw leven naar het einde gebracht.
Zou hij u helpen in nood?
Als de koning sterft, dan is hij dood.
Waarom zou je er dan nog woorden aan vuil maken?
U komt toch wel over uw verdriet heen.'
Dit zei hij met opzet
Om Elegast op de proef te stellen.
Maar er was nog iets anders:
Hij wilde daar graag weg;
Hij wilde daar niet langer blijven.
Elegast antwoordde meteen:
'Bij alles wat God het leven gaf,
Als u mijn metgezel niet was,
Zou het deze nacht niet ongewroken blijven
Dat u zo laatdunkend hebt gesproken
Over koning Karel, mijn heer,
Aan wie alle eer toekomt.
Bij de Heer die mij schiep,

Ik zal mijn voornemen uitvoeren
En mijn boosheid wreken
- Er is gezworen om de koning te doden -
Voor ik van deze burcht vertrek,
Of het nu goed of slecht met me afloopt.
De koning dacht: 'Dit is mijn vriend,
Al heb ik het niet aan hem verdiend.
Ik zal het goed maken, als ik blijf leven;
Hij zal al zijn ellende te boven komen.'
'Gezel, ik zal u een betere manier tonen
Om Eggeric van Eggermonde
Terecht te stellen.
Rijd in de morgenstond
Naar waar de koning is.
Vertel en ontvouw hem
De misdaad en de moord.
Als hij uw woorden hoort,
Zult u volledig met hem verzoend zijn.
Uw beloning zal niet klein zijn.
U zult aan zijn zijde rijden
Te allen tijden,
Alsof u zijn broeder bent,
Zo lang als God u laat leven.'
Elegast zei: 'Wat er ook gebeurt,
Ik zal niet voor de koning verschijnen.
De koning is erg boos op mij,
Omdat ik ooit
Zo'n deel van zijn bezittingen nam
Dat twee paarden het nauwelijks konden dragen.
Ik kom niet op plekken waar hij mij kan zien,
Noch 's nachts, noch overdag.
Dat is vergeefse moeite.'
'Zal ik u zeggen wat u doen moet?'
Zei Karel, de edele man,
'Rijd naar uw schuilplaats
Waar uw gezellen zijn.
Luister naar wat ik u zal vertellen.
Neem onze buit mee
Tot morgen;
Dan zullen wij op ons gemak de buit verdelen.
Ik zal de boodschap brengen
Naar de koning, omdat ik hem ken.
Als men hem dood sloeg, zou ik dat betreuren.
Na deze woorden namen ze afscheid.
Elegast reed naar zijn mannen,
Die hij in de schuilplaats had gelaten
En Karel, de edele man,
Reed naar Ingelheim, zijn kasteel.
Zijn hart was zonder vreugde,
Omdat degene die hem wilde verraden

Hem behoorde bij te staan,
Als alles rechtmatic zou verlopen.
Nog steeds stond de poort open
En al zijn mannen sliepen.
Hij bond zijn paard vast in de stal
En ging naar zijn slaapkamer.
Zonder dat iemand het hoorde of zag,
Had hij zijn wapen afgedaan.
Toen ging de wachter staan
Op de kantelen en kondigde met hoorngeschal de nieuwe dag aan
Die men al mooi kon zien aanbreken.
Toen ontwaakten vele mannen,
Die God in slaap had gebracht,
Toen de koning uit stelen ging.
Dat was voor hem een mooi teken.
Toen zond Karel, de koning,
Een van zijn kamerbedienden erop uit
Om zijn geheime raad bijeen te roepen
Om te vertellen hoe het ermee stond;
Dat hij met zekerheid wist
Dat er gezworen was om hem te doden
Door Eggeric van Eggermonde,
Die binnenkort zal komen
Met alle machthebbers uit het land
Om hem te schande te maken
En zijn leven te nemen;
Hij vroeg hen om goede raad,
Opdat hij zijn eer zou behouden
En zij bovendien hun rechtmatige heer.
Toen zei de hertog van Beieren:
'Laat ze komen, ze vinden ons hier;
Het zal menigeen het leven kosten.
Ik zal u goede raad geven:
Hier zijn veel sterke Fransozen
Uit Frankrijk en Blois,
Veel ridders, veel schildknappen,
Die met u meekwamen in dit land.
Zij zullen zich allemaal wapenen
En zich terugtrekken in de ridderzaal.
En uzelf, heer koning,
Zult gewapend staan in het midden van de verdedigingsring.
Wie u daar wil slaan of pijn doen,
Zullen wij afweren;
Het bloed zal hem in zijn schoenen lopen,
En vooral bij Eggeric.'
Dit leek hem een goede raad.
Ze bewapenden zich met spoed,
Allen die wilden
En die wapens dragen konden,
Zowel klein als groot.

Zij rekenden op zware tegenstand:
Eggeric had veel macht
En iedereen die kracht had
In de gehele Rijnstreek,
Schoot hem te hulp.
Bij de poort zette men 60 man,
Gewapend en met een maliënkolder aan.
Toen Eggerics mannen groepsgewijs
In het hof van de koning aankwamen,
Deden ze de poort wijd open
En liet ze naar binnen rijden.
Toen zij in de voorburch kwamen,
Deed men hun kleren uit.
Men vond toen op hun lichaam
Witte maliënkolders en scherpe messen.
De misdaad kwam aan het licht.
Men nam ze gevangen
Elke keer dat ze kwamen,
Totdat ze iedereen te pakken hadden.
Eggeric, van wie de moord afhing,
Kwam aangereden
Met de laatste groep.
Toen hij afgestegen was
En de hoofdburcht in wilde lopen,
Sloot men onmiddellijk de poort
En ving men hem zoals ze ook met de anderen hadden gedaan.
Men ontdekte dat hij
Beter bewapend was dan alle anderen die daar waren.
Daarvoor mocht hij zich enorm schamen!
De koning beschuldigde hem van vele zaken.
Hij wilde er niets van horen;
Hij ontkende de misdaad
En zei: 'Heer koning, wees verstandiger.
Als u mij onterecht schande aandoet,
Zult u veel vrienden verliezen.
Bovendien bent u niet dapper genoeg,
En ook uw baronnen niet,
Om het tegen mij op te durven nemen
Om uw beschuldiging van verraad te bewijzen.
Als er iemand is die het wil,
Zal ik hem terechtwijzen met mijn zwaard
Of met de punt van mijn speer.
Dus kom naar voren wie het wil!
Toen de koning dit hoorde,
Was hij blij van binnen
En zond de ene snelle bode na de andere
Om Elegast te halen
Van zijn plek in het woud.
Hij liet hem halen met grote spoed
En vergaf hem alle misdaden.

Als hij de strijd aan zou gaan
Met Eggeric,
Zou hij hem rijk maken.
De boden faalden niet;
Ze deden wat de koning hen had opgedragen.
Zij reden net zo lang
Tot ze Elegast vonden.
Wat de koning hem opdroeg,
Zeiden ze allemaal tegen Elegast,
Die zeer blij werd van de woorden
Toen hij het bericht hoorde.
Hij liet zijn paard opzadelen
Zonder enig uitstel.
Wat hij van Eggeric gestolen had,
Gaf hij aan de boden.
Hij zwoer op zijn christelijk geloof:
Als God hem één ding wilde gunnen,
Dan wilde hij niets liever
Dan dat hij een gevecht mocht aangaan
Om de eer te verdedigen
Van zijn rechtmatige heer.
Ze reden snel weg.
Toen kwam Elegast, de goede ridder,
Aan in de hoofdburcht van de koning.
Nu kunt u zijn verhaal aanhoren.
Hij zei: 'Dat God deze hofhouding mag beschermen,
De koning en iedereen die ik hier tref,
Maar Eggeric groet ik niet.
God, die zich liet kruisigen
Voor ons en die almachtig is,
En Maria, de lieve maagd,
Laten mij hopelijk vandaag zien,
Dat Eggeric van Eggermonde
Opgehangen wordt.
Als God een zonde zou kunnen begaan,
Dan zou Hij gezondigd hebben,
Als hij ontsnapt aan de galg,
Omdat hij gezworen heeft mijn heer te doden
Zonder dwang of noodzaak.
Toen Elegast dit had gezegd,
Had Eggeric graag wraak genomen,
Maar hij was niet bij machte:
Menigeen liet hem in de steek.
De koning antwoordde daarop:
'Wees welkom in mijn hof.
Nu smee ik u bij allen die
Hun zonden bij God opbiechten,
Dat u vertelt en voor het voetlicht brengt
De misdaad en de moord
Van Eggeric, die u hier ziet.

Laat u door niemand weerhouden;
Vertel de waarheid en niets anders
Dan wat er is gebeurd.’
Elegast zei: ‘Graag.
Niets staat mij in de weg.
Ik ben er absoluut zeker van,
Dat Eggeric gezworen heeft om u te doden.
Ik hoorde het hem zeggen in de slaapkamer
Waar hij zijn vrouw een klap gaf,
Omdat zij het afkeurde,
Waardoor er bloed uit haar tanden,
Neus en mond stroomde.
Zij kwam overeind en boog
Zich over de rand van het bed.
Ik was daar en nam het waar
En kroop stilletjes naar haar toe.
In mijn rechterhandschoen
Ving ik het bloed van de vrouw.’
Toen liet hij het de koning zien
En allen die het wilden zien.’
‘Als Eggeric dit durft te ontkennen,
Zal ik hem de misdaad laten bekennen
Voor de zon ondergaat,
In een tweegevecht
Tenzij nood en rampspoed dat voorkomt.’
Eggeric antwoordde meteen:
‘In mijn leven zal mij
De schande en onheil niet overkomen
Dat ik tegenover een verbannen dief
Mijn leven in de waagschaal leg.
Het hoort niet
Dat u tegen mij vecht.’
Elegast antwoordde: ‘Waarom?
Al ben ik geen hertog zoals u
En ben ik een tijd in ballingschap,
Omdat de koning mij mijn bezittingen ontnam
Omdat hij boos op mij was:
Ik was nooit een moordenaar.
Ik heb weliswaar her en der
Goederen van de rijken afgenomen,
Maar dat was uit nood en armoede.
Maar omdat u een moordenaar bent,
Heeft u het recht niet om een gevecht of strijd af te slaan
Tegen welke man dan ook in de wereld
Die het tegen u op wil nemen.’
De koning spraak daarna:
‘Ik ben van mening dat u de waarheid spreekt!
Als ik hem zou behandelen volgens de wet,
Ik zou hem door een knecht achter een paard aan laten slepen
En hem ophangen aan zijn nek.’

Toen begon het er slecht uit te zien voor Eggeric
En hij dacht bij zichzelf
Nu de zaak er zo voor stond:
'Liever een gevecht dan een gebroken nek.'
In het hof was niemand
Die het voor hem op durfde te nemen.
Daarom werd iets na het middaguur
Besloten tot een tweestrijd.
De koning beval zijn barons
Om gewapend op het veld te komen.
Hij wilde er zeker van zijn dat de strijd door zou gaan.
Hij liet het strijdperk voorbereiden
En vroeg God of hij
De strijd en het gevecht wilde beslissen
Op een eerlijke en rechtvaardige manier.
De koning sprak Elegast moed in
En zei dat als het spel gunstig voor hem zou verlopen
En hij zijn leven zou behouden,
Hij hem zijn zus zou geven
Die Eggeric, die gezworen had om hem te doden,
Voorheen had.

Men zette het veld af met koorden,
Terwijl daar aan het eind van de middag
Veel gewapende mannen stonden.
Elegast betrad het strijdperk het eerst,
Omdat hij de uitdager was.
Hij steeg af op het gras
En knielde voor een gebed
En zei: 'God, vanwege Uw goedertierenheid
Kom ik u vandaag om genade vragen
Voor al mijn misdaden
Die ik ooit heb begaan.
Ik ben mij bewust van mijn misdaden.
Genadige God, die de macht heeft,
Wreek mijn zonden
Niet op deze dag.
Vanwege Uw heilige vijf wonden,
Die U ontving door onze zonden,
Sta mij vandaag bij
Zodat ik niet sterf of omkom
In deze strijd.
Als ik voor mijn misdaden niet hoef te boeten,
Verwacht ik dat ik hier gezond uit kom.
Volmaakte God, vanwege Uw deugd
Vraag ik u dat u mij helpt;
En Maria, lieve vrouw,
Ik zal u oprecht dienen.
En voortaan zal ik nooit meer
Rover of overvaller worden
In de wildernissen en de wouden,

Als ik hier mijn leven kan behouden.’
Toen hij klaar was met zijn gebed,
Sloeg hij een kruis over zijn hele lichaam.
Hij sloeg een kruis op zijn wapenuitrustig
En hij sloeg een kruis op het paard dat voor hem stond.
En hij vroeg God vanwege Zijn genade
Dat het hem eervol zou dragen
En hem uit de strijd zou laten komen.
Terwijl hij die woorden uitsprak,
Steeg hij op
En hing zijn schild aan de linkerkant.
Nu nadert er een grote strijd!
Hij nam zijn speer in zijn hand;
En Eggeric betrad met grote strijdlust
En goed bewapend het strijdperk.
Er woedde veel boosheid in zijn hart.
Hij zei niets en
Bad niet tot God.
Hij gaf zijn paard stevig de sporen
En reed op Elegast in
En Elegast op hem.
Hij stak bij Eggeric met zoveel geweld
Door het leer van zijn wambuis,
Dat die op het veld viel
Van zijn paard op de aarde.
Eggeric greep het zwaard
Dat hij uit de schede trok
En zei: ‘Nu zal ik u allebei doden,
Elegast, u en uw paard,
Tenzij u onmiddellijk
Afstijgt;
Dan mag uw paard het leven behouden.
Het is zo sterk en groot,
Dat het zonde zou zijn, als ik het dood sloeg;
Velen zouden dit betreuren.
Als u het er levend van afbrengt,
Dan heeft u uw paard nog.’
Elegast zei meteen:
‘Als u niet te voet zou zijn,
Zou ik deze strijd beslechten.
Maar ik wil u niet te voet verslaan;
Ik wil eer aan u behalen,
Hoewel het mijn positie verslechtert.
Ga weer op uw paard zitten;
Laten we op ridderlijke wijze vechten.
Ik heb liever dat men mij prijst,
Dan dat ik u versloeg door pech,
Zelfs als ik daardoor de kans loop om te sneuvelen.’
Het deed koning Karel verdriet,
Dat Elegast zo lang wachtte

En Eggeric spaarde.
Eggeric pakte zijn paard meteen.
Nauwelijks was Elegast uitgesproken,
Of hij zat alweer in het zadel.
Toen begon daar een strijd
Die duurde tot ver na de middag.
Er is niemand
Die ooit
Zo'n felle tweestrijd zag
Als die zij samen voerden.
Dat is geen leugen.
Toen zei de koning van Frankrijk:
'God, indien
U hier de macht over hebt,
Beslecht dan deze strijd
En dit lange gevecht
Op een eerlijke en rechtvaardige manier.'
Elegast had een zwaard;
Het was zijn gewicht waard
In rood gemalen goud
Voor elke man in nood.
De koning had het hem gegeven.
Elegast hief het op
En sloeg zo'n harde slag,
Met de hulp van onze Heer
- dus is het allemaal aan hem te danken -
En dankzij het gebed van koning Karel
Dat hij voor Elegast bad,
Dat hij hem het grootste deel
Van zijn hoofd afsloeg
En hij dood uit het zadel viel.
Dit zag de koning en hij zei:
'Ware God, U bent in de hemel.
Oprecht mag ik u danken
Dat u mij zoveel eer aandoet.
Verstandig zijn zij die u dienen.
U helpt en adviseert
Degenen die uw genade zoeken.'
Nu zal ik dit verhaal afronden.
Men sleepte Eggeric achter het paard en hing hem op
Samen met alle verraders.
Geld noch gesmeek kon hen redden.
Elegast werd in ere hersteld;
Daarvoor dankte hij onze Heer.
De koning gaf hem Eggerics vrouw;
Ze bleven hun hele leven samen.
Ik wens dat God op die manier alles
Voor onze dood goed maakt;
Dat de hemelse vader ons dat gunt.
Zeg nu allemaal tezamen 'Amen'.